

Список використаних джерел

1. Аршинов В. І. Трансгуманізм в перспективі еволюції складності. *Філософські науки*, 2013. № 8. С. 11-13.
 2. Мічіо Кайку. Візії: як наука змінить XXI сторіччя / пер. А. Кам'янець. Львів: Літопис, 2004. 544 с.
 3. Алексеева М. Ю., Аршинов В. И., Чеклесов В. В. «Технолюди» против «постлюдей»: NBICS-революция и будущее человека. *Вопросы философии*, 2013. № 3. С. 12-22.
-

Шульга Д. О., здобувач вищої освіти 2 курсу гр. ХТ-191
Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к.філос.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СОЦІАЛЬНІ ПРИЧИНИ САМОТНОСТІ ЛЮДИНИ В ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Масова культура як основна причина соціальної самотності

Так звана елітарна культура, яка панувала в доіндустріальному суспільстві, приносила задоволення лише привілейованій меншості і не мала нічого спільного із соціальною реальністю.

З настанням індустріального, а потім і постіндустріального суспільства усвідомлюється серйозна потреба в зміні культурної парадигми щодо технічного прогресу. Вона відбувалася шляхом стирання суперечностей між масовою та елітарною культурними традиціями, соціальною та екзистенціальною царинами.

Так звана висока матерія все більше ставала надбанням широких мас. Це призвело до її знецінення, оскільки цю фактуру почали використовувати лідери і політики для отримання особистої вигоди. Високі матерії перестали мати сенс, стали використовуватись лише в контексті пропаганди, політики, бізнесу і виховання. Образи стали неактуальними, оскільки були створені для дотехнологічного суспільства.

Згодом почала з'являтися культура, яка була орієнтована на масового споживача. Культура яка поєднала в собі мистецтво, філософію, релігію, політику і комерційну рекламу. Вона не втілює духовну цінність, натомість має досить чітко виражену товарну цінність. На зміну симфоніям душі прийшли сезонні хіти.

Масова культура стала моральним базисом для суспільства споживання.

Споживати, щоб виробляти – виробляти, щоб споживати.

Культура, спрямована на комерційну вигоду, перестала приносити моральне задоволення.

Вона не враховує особистих потреб кожного індивіда, отже, й не може задовольняти їх.

Це спонукає до відходу індивіда від масової культури і пошуку інших способів задовольнити свої моральні потреби. Таким чином, суспільство поділяється на дрібні групи і руйнується цілісність соціуму. Через таку роздробленість соціуму людям все більше здається, що їх ніхто не може зрозуміти і що вони – самотні.

Соціальні мережі – ерзац живого спілкування

Технічний прогрес значно полегшив життя людини і надав нові можливості для комунікації.

Але водночас соціальні мережі позбавляють нас живого спілкування. Відсутній особистий контакт, що не дозволяє передавати справжні емоції. Ми менше сприймаємо чужі емоції і це дає відчуття ізольованості.

Також необхідно визнати як несприятливий для одухотворення культурно-антропологічного простору той факт, що соціальні мережі виявляються найголовнішим інструментом поширення масової культури. Розповсюдження відбувається не тільки через релігійних, політичних, соціальних лідерів шляхом імплементації у громадську думку, але й кожним пересічним користувачем мереж. Можливість виставити своє життя на показ часто виявляється досить привабливою історією, оскільки дає можливість підвищити відчуття власної значимості та популярності. В суспільстві споживання це не потребує оригінальності і зводиться до демонстрування факту бездумного споживання.

Задля популярності люди не тільки повторюють тренди масової культури, а й всіма способами покращують вигляд власного життя, виставляючи картину, яка не відповідає дійсності.

Такий ідеалізований вигляд чужого життя і невідповідність його дійсності і посилюють ізольованість людей, відсторонюють одне від одного.

Висновок

В постіндустріальному суспільстві всі соціальні причини самотності можна звести до недосконалості моральних цінностей, оскільки раннім постіндустріальним суспільством споживання керує виключно жага до популярності та отримання все більших матеріальних благ.

Список використаних джерел

1. Маркузе Герберт. Одномерный человек / Пер. А. Юдина при участии Ю. Данько под редакцией А. Жаровского. М.: «REFL-book», 1994. 368 с.
2. Почему возникает чувство одиночества и что с ним можно сделать. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=YrFn3He-MS4&t=430s> (дата звернення 02.03.2021)

Черевко А. І., здобувачка вищої освіти 2 курсу гр. ФК-191

Науковий керівник – **Киселиця С. В.**, к. філос. н., доц.

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ВПЛИВ ФІЛОСОФІЇ НА ГОСПОДАРСЬКО-ЕКОНОМІЧНУ СИСТЕМУ СУПІЛЬСТВА

Економіка як наука не могла би з'явитися без філософії. Розуміння багатьох економічних питань може бути сформовано лише шляхом довгого осмислення та пошуку логічних висновків. Так як філософія – це наука про особливу форму пізнання, фундаментальні поняття та принципи реального існування, саме вона могла дати поштовх для розвитку багатьох першооснов товарно-грошових відносин між людьми, що є об'єктом вивчення економіки.

Сам термін «Економіка» було сформовано ще античними філософами, коли філософія набувала великих оборотів в своєму розвитку. Першим, хто ввів цей термін був Ксенофонт в своєму трактаті «Економікос», в якому античний філософ виклав ідею ідеального господарства, правила для задоволення всіх необхідних потреб всередині цієї структури. В економічному плані ще найбільш відомими були Платон та Аристотель. Перший в своїх творах «Держава» та «Закони» висловлював свої роздуми щодо структури економіки на державному рівні та процеси взаємодії всіх господарств між собою. Аристотель в свою